

першого штучного супутника Землі. Ця подія ознаменувала нову еру в розвитку людства і справила істотний вплив на різні сторони життєдіяльності держав, у тому числі на міжнародні відносини [2]. З початком ери космічних польотів особливого прискорення набуває процес розроблення наукових основ міжнародного космічного права. Цьому сприяло й утворення у 1960 році на виконання рішень II колоквиуму з космічного права (Гаага, 1958 р.) Міжнародного інституту космічного права (МІКП), який нині є визнаним центром координації міжнародних і національних організацій в галузі правового регулювання освоєння космічного простору, популяризації МКП, організації та проведення міжнародних колоквиумів з космічного права [1, с. 11].

Передумови виникнення та розвитку міжнародного космічного права як специфічної галузі міжнародного публічного права досить широко висвітлено в працях вітчизняних і зарубіжних авторів, таких як Г.П. Жуков, Ю.М. Колосов, О.С. Пірадов, В. С. Верещетін, В. В. Марков, В. Д. Бордунов, М. М. Штера, А. А. Рубанов, Е. Галловой, С. Горова, І. Дідерікс-Фершоор, А. Кокк, М. Ляхс, Ф. Нозарі, Е. Пепен та ін.. В науковому доробку зазначених особистостей не лише аналізуються історичні передумови становлення, зміст і регулятивні функції більшості норм і принципів міжнародного космічного права, а й висвітлюються основні актуальні проблеми правового регулювання космічної діяльності та пропонуються способи їх подолання.

На початковому етапі дослідження космічного простору держави керувались основними принципами та нормами загального міжнародного публічного права, обов'язковими для всіх учасників міжнародних правовідносин. Подальший розвиток міжнародного космічного права супроводжується укладанням міжнародних договорів. У стислий період часу вступили в силу Договір про принципи діяльності держав по дослідженню і використанню космічного простору, включаючи Місяць і інші небесні тіла 1967 р., Угода про рятування космонавтів, повернення космонавтів і повернення об'єктів, запущених в космічний простір 1968 р., Конвенція про відповідальність за шкоду, завдану космічними об'єктами 1972 р., Конвенція про реєстрацію об'єктів, що запускаються в космічний простір 1975 р..

Особливості новітнього періоду розвитку міжнародного космічного права від останнього десятиліття ХХ ст. і до теперішнього часу, полягають тому, що поповнився суб'єктний склад галузі за рахунок зміцнення статусу міждержавних космічних організацій тимчасового і постійного

характеру, збільшилося число держав, які беруть участь у космічній діяльності, почався активний розвиток так званої нової космічної економіки, що веде до комерціалізації космосу, активізувалися зусилля доктрини щодо уточнення та розширення понятійного апарату галузі.

З утворенням у 1998 році на базі ІДП ім. В.М. Корецького НАН України Міжнародного центру космічного права (МЦКП) національні наукові дослідження міжнародного космічного права також набувають певної системності. Тематика цих досліджень охоплює широке коло питань правового регулювання національної космічної діяльності та актуальних проблем міжнародного космічного права, серед яких можна назвати такі, як: правове регулювання світового ринку космічних послуг і технологій, захист інтелектуальної власності та регламентування екологічної безпеки в процесі космічної діяльності, правові аспекти космічного сміття та страхування діяльності з дослідження та використання космічного простору, державне регулювання в космічній сфері тощо [1, с. 13].

Література

1. Беглий О.В. Космічне право: конспект лекцій / Уклад. О.В. Беглий. – К. : НАУ, 2004. – 244 с.
2. Тимченко Л.Д. Міжнародне право : підручник / Л.Д. Тимченко, В.П. Кононенко. – К. : Знання, 2012. – 631 с.

УДК 341.226 (043.2)

Ігнатчик К. Є.,
студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Малярчук Н.В., к.ю.н.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ АВІАЦІЙНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

З розвитком авіації розвиваються комерційні перевезення, останні в свою чергу потребують детальної правової регламентації. Саме регламентація комерційної діяльності міжнародних авіаційних перевезень прямо належить як до сфери дії міжнародного права, так і до дії вітчизняного законодавства. Надання права на здійснення міжнародних комерційних польотів є винятковою компетенцією держави. Вона контро-

лює перевезення та може регулювати їхні обсяги, керуючись внутрішнім законодавством або відповідними міжнародними договорами.

Основними нормативними актами, що надають безпосередню регулюючий вплив на комерційну експлуатацію міжнародних повітряних ліній, крім національних законодавств, є наступні документи:

- 1) міжнародні конвенції з питань цивільної авіації;
- 2) міждержавні угоди про повітряне сполучення;
- 3) міжвідомчі документи;
- 4) угоди між авіакомпаніями, призначеними для комерційної експлуатації договірних авіаліній;
- 5) комерційні угоди та ін.

В обов'язки авіакомпаній входить широка діяльність з дотримання зазначених документів, контролю за їх дотриманням з боку інших авіакомпаній і фірм на території даної держави.

Договірному врегулюванню в міжнародних авіаперевезеннях підлягають тарифи та правила їхнього застосування, що можуть бути встановлені на основі двосторонніх договорів між державами. У разі їхнього прийняття Міжнародною авіатранспортною асоціацією ці тарифи та правила набувають чинності для авіапідприємств тільки після схвалення їх урядами відповідних країн, де ці авіапідприємства зареєстровані.

Під час аналізу деяких аспектів правового регулювання та організації комерційних перевезень було визначено і сформовано основні проблеми цієї діяльності.

До останніх ми можемо віднести наступні:

1. Відносини між суб'єктами комерційної діяльності на міжнародних повітряних сполученнях будуються виключно на угодах, що може ставити під загрозу інтереси третіх осіб. Тому, вважаю доцільним обмежити або ввести чіткий контроль за укладанням таких договорів шляхом створення міжнародної організації, що б мала за свій обов'язок контролювати діяльність міжнародних авіаперевізників, та суб'єктів, що укладають такі договори.

2. Ліцензування міжнародних комерційних перевезень. Це виключно прерогатива державної влади. Оскільки правом на здійснення господарської та комерційної діяльності в галузі авіації може володіти будь-яка юридична чи фізична особа, яка займається експлуатацією, технічним обслуговуванням, ремонтом, виробництвом, розробкою та іншою діяльністю в галузі авіаційної техніки. Потрібно обмежити права юридичних та фізичних осіб і надати право виключно компаніям, що

здійснюють регулярну комерційну міжнародну діяльність, що повинні проходити акредитацію та інші заходи щодо підтвердження свого права. Це підвищить безпеку на повітряних перевезеннях в цілому і знизить шляхи контрабандної діяльності в світі.

3. Наступна проблема полягає у недосконалій нормативній міжнародній базі у сфері комерційної діяльності через занадто давній строк їх підписання. Міжнародні заходи на цю тему проводилися занадто давно – 1944, 1955, 1966, 1970 роки. З розвитком науки, техніки – зростають і змінюються потреби у галузі комерційної діяльності, з'являються нові питання, що залишаються нерозкритими.

Отже, комерційна діяльність на міжнародних повітряних сполученнях має певні недоліки, що переважно пов'язані із застарілою нормативною базою, що було викликано незадовільною роботою міжнародних організацій у цьому напрямку. Зазначені проблеми у сфері міжнародних авіаційних перевезень є актуальними та потребують подальшого наукового дослідження.

Література

1. Міжнародне право: навч. посібник / [Буроменський М.В., Кудас І. Б., Маєвська А. А., Семенов В.С., Стащенко В.М.]; за заг. ред. М.В. Буроменський. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 336.
2. Пронюк Н.В. Сучасне міжнародне право: навч. посібник / Н.В. Пронюк. – К. : КНТ, 2008. – С. 342.
3. Черкес М.Ю. Міжнародне право: підручник / М.Ю. Черкес. – [5-ге вид., виправ. і доп.]. – К. : Знання, 2006. – С. 397.

УДК 349.412.24(043.2)

Корнєв Ю.В.,
к.ю.н., доцент
Козіна П.Ю.,
студентка,

Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ ДОГОВОРУ ОРЕНДИ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ

Сьогодні в Україні укладання договорів із оренди землі – це поширене явище, що свідчить про розвиненість орендного землекористування як правового інституту земельного права.